

سوالات متن درس ۶ زیست هفتم

ص ۴۶

۱- آب در زندگی ما چه کاربردهایی دارد؟

مانیز در زندگی

روزمره برای شستن دست و صورت، مسواک زدن، وضو گرفتن، تهیه غذا و... به آب نیاز داریم. همچنین برای کشاورزی، فعالیت‌های صنعتی، ساختمانی و غیره وجود آب لازم و ضروری است.

ص ۴۷

نکته:

بخار آب فراوانی در هواکره (اتمسفر) زمین وجود دارد که پس از تراکم به صورت بارش به سطح زمین می‌رسد.

نکته:

بیش از ۷۵ درصد سطح کره زمین را آب فرا گرفته است که مقدار کمی از آن را آب‌های شیرین تشکیل می‌دهند.

۲- آب کره را تعریف کنید.

به مجموعه آب‌های موجود در هواکره (اتمسفر)، سطح و درون زمین

که به صورت جامد، مایع و بخار می‌باشند، آب کره گفته می‌شود.

۳- آب کره شامل چه بخش هایی می شود؟

آب کره شامل اقیانوس ها،

دریاها، دریاچه ها، رودخانه ها، آب های زیرزمینی، رطوبت هوا و یخچال ها می شود.

۴- مراحل تشکیل باران را بنویسید.

با تابش پرتوهای خورشید به سطح اقیانوس ها،

دریاها و دریاچه ها، آب ها تبخیر می شوند و به بالا می روند. بخار آب در آنجا به دلیل کاهش دما،

متراکم و به ابر تبدیل می شود. با ادامه روند کاهش دما، اگر درصد رطوبت و میزان دمای هوا

به حد مناسبی برسد، بارش رخ می دهد.

۵- در چه شرایطی بارش به صورت برف و تگرگ خواهد بود؟

هرگاه در فرایند متراکم شدن ابرها، دمای هوا خیلی

کم باشد، رطوبت هوا به شکل برف به سطح زمین می ریزد.

اگر قطره های باران در مسیر پایین آمدن به سطح زمین از توده هوای سرد عبور کنند به تگرگ

تبدیل می شوند.

ص ۴۸

۶- هواشناسی چه کارهایی انجام می دهد؟

هواشناسی دانشی است که درباره شناخت جو و هوای اطراف کره زمین به مطالعه و

تحقیق می پردازد. یکی از مهم ترین کارهای هواشناسی اندازه گیری مقدار بارندگی است که در

ایستگاه های باران سنجی برحسب میلی متر انجام می شود.

۷- آب باران به کجا می رود؟

پس از بارش، بخشی از آب تبخیر می شود و به هوا کره (اتمسفر) صعود می کند. قسمتی از آن در سطح زمین، جاری می شود و بخش باقیمانده به درون زمین نفوذ می کند (شکل ۴).

۸- حوضه ی آبریز را تعریف کنید.

بخشی از آب باران در سفر خود روی زمین به طرف مناطق پست تر جریان پیدا می کند. این آب ها پس از به هم پیوستن در جهت شیب زمین حرکت می کنند و به دریاچه ها، دریاها و اقیانوس ها می ریزند. منطقه ای که آب های سطحی آن توسط یک رود و انشعابات آن از نقاط مرتفع به سمت نواحی پست تر هدایت می شود، حوضه آبریز نام دارد.

۹- مسیر حرکت رودخانه ها به چه عواملی بستگی دارد؟

سرعت آب رودخانه ها با هم متفاوت است و به عوامل مختلفی بستگی دارد. رودخانه در مسیر حرکت خود ممکن است به صورت مستقیم یا مارپیچ جریان داشته باشد. اگر شیب زمینی که رودخانه در آن جریان دارد، زیاد باشد، رودخانه مسیر مستقیم پیدا می کند (شکل ۵ - الف و ب) و در صورتی که شیب زمین کم باشد، رودخانه مسیر مارپیچی به خود می گیرد (شکل ۶).

۱۰- آبشار چگونه تشکیل می شود؟

علت تشکیل

آبشار این است که آب در مسیر جریان خود، ابتدا از سنگ‌های سخت و مقاوم سپس از سنگ‌های نرم و کم مقاومت عبور می کند. بر اثر فرسایش در زمان نسبتاً طولانی، سنگ‌های مقاوم برجای می مانند و سنگ‌های نرم از بین می روند و اختلاف ارتفاع در مسیر رود ایجاد می شود که به آن آبشار گفته می شود

۱۱- منابع آلوده کننده ی رودخانه ها را نام ببرید.

فاضلاب های صنعتی و خانگی - فلزهای سنگین مانند سرب و مس - آفت کش ها و سم های کشاورزی - فضولات حیوانی و انسانی

۱۲- دریاچه را تعریف کنید.

بخشی از آب کره که در سطح خشکی ها واقع شده است و به طور طبیعی به آب های آزاد راه ندارد، دریاچه نامیده می شود.

۱۳- دریاچه ها چه فوایدی برای ما دارند؟

دریاچه ها از نظر تأمین مواد غذایی، مواد معدنی، ذخایر نفت و گاز، گردشگری، تعدیل آب و هوای منطقه، حمل و نقل و کشتیرانی اهمیت دارند.

بزرگ‌ترین دریاچه جهان، دریاچه خزر است که به علت وسعت زیاد به آن دریا گفته می‌شود

ص ۵۲

۱۴- انواع دریاچه های ایران و روش تشکیل هر کدام را بنویسید.

نام دریاچه	استان/استان‌ها	علت تشکیل
.....خزر.....	گیلان/مازندران/گلستان	باقیمانده دریای قدیمی به نام تبس
ارومیه	آذربایجان، غربی	شکستگی‌های قسمتی از سنگ کره
...سبلان...	اردبیل	دهانه آتشفشان
دریاچه درون غار علیصدر	...همدان...	بالاثر بودن سطح آب‌های زیرزمینی از کف غار

۱۵- سدها به چه منظور احداث می‌شوند؟

برخی از دریاچه‌ها در پشت سدها به وجود می‌آیند. از آب ذخیره شده در این دریاچه‌ها برای تولید برق، کشاورزی و آب آشامیدنی استفاده می‌شود؛ مانند سد امیرکبیر که در شمال شهر کرج واقع شده است.

۱۶- دریاچه های تفریحی به چه دلیل احداث می‌شوند؟

گاهی دریاچه‌هایی در اطراف شهرها به منظور تعدیل دمای هوا، حفظ محیط زیست و توسعه گردشگری ایجاد می‌شوند؛ مانند دریاچه مصنوعی شهدای خلیج فارس که در منطقه چیتگر تهران احداث شده است.

حدود ۹۷ درصد حجم آب کره در دریاها و اقیانوس‌ها قرار دارد و تقریباً $\frac{۳}{۴}$ سطح زمین را آب می‌پوشاند. به همین دلیل سیاره زمین از فضا به رنگ آبی دیده می‌شود.

۱۷- چند نوع ساحل وجود دارد؟

شکل سواحل دریاها در جاهای مختلف، متفاوت است. در قسمت‌هایی که جنس سنگ‌های ساحلی در برابر فرسایش مقاوم‌اند، شکل ساحل به صورت صخره‌ای و پرتگاهی است (شکل ۱۲). در قسمت‌هایی که سنگ‌های ساحلی مقاومت کمتری دارند، شکل سواحل به صورت هموار و ماسه‌ای است (شکل ۱۳).

ص ۵۳

۱۸- موج را تعریف کنید.

. به حرکت آب به سمت بالا و پایین، موج آب گفته می‌شود.

۱۹- امواج دریا چه پیامدی دارند؟

امواج دریا باعث فرسایش و تغییر شکل سواحل می‌شوند.

۲۰- سونامی را تعریف کنید.

هنگام وقوع زمین لرزه و آتشفشان‌های زیردریایی، امواج بزرگی در دریا ایجاد می‌شود که به آن آبتاز (سونامی) می‌گویند.

۲۱- جزر و مد را تعریف کنید.

به بالا آمدن آب و حرکت آن به سمت ساحل مد و به پایین رفتن آب در سواحل، جزر گفته می‌شود.

۲۲- کاربردهای جزر و مد را بنویسید.

برخی کشورها از جزر و مد در تولید انرژی الکتریسیته (شکل ۱۵) و ماهیگیری استفاده می‌کنند. در دوران دفاع مقدس، رزمندگان برای عبور از اروند رود از پدیده جزر و مد استفاده می‌کردند.

نکته :

جزر و مد در اثر نیروی گرانشی ماه و خورشید ایجاد می‌شود.

۲۳- یخچال‌ها چگونه تشکیل می‌شوند؟

در مناطقی از کره زمین که میانگین دمای هوا از صفر درجه سلسیوس کمتر است، بارش عمدتاً به صورت برف است. با انباشته شدن برف طی سال‌های متمادی در این نواحی، یخچال تشکیل می‌شود.

۲۴- چند نوع یخچال داریم؟

یخچال‌ها به طور کلی به دو دسته قطبی و کوهستانی تقسیم می‌شوند.

یخچال‌های عظیم قطبی در نواحی قطب شمال و جنوب کره زمین قرار دارند و یخچال‌های کوهستانی در نواحی مرتفع سطح خشکی‌ها تشکیل می‌شوند (شکل ۱۶).